

CHYTRÉ ADAPTACE V ZÁVISLOSTI NA BAREVNÉM PROFILU ŠÉFA

„Dejte si na něj pozor. Někdy reaguje trochu... prudce.“

ČERVENÝ ŠÉF

Máte-li červeného šéfa, záleží na tom, zda i vy patříte k Červeným. Pokud ano, určitě si snadno vzájemně porozumíte. Vaše dialogy budou krátké a příležitostně docela hlasité. Zřejmě dokážete rychle probrat, co je třeba, a pak vyrazíte na oběd. Pokud se neshodnete, ani jednoho z vás to nebude dlouho trápit. Lidé kolem se možná budou trochu podívat, jak je možné, že se v deset hodin zuřivě pohádáte, načež v jedenáct společně vyrazíte na oběd. Jen ať se podívají. Rozhodně nebudete muset vymýšlet složité přizpůsobovací techniky, když dojde na to, jak s nadřízeným komunikovat. Váš šéf či šéfová se budou umět vypořádat s vaším ... hm... temperamentem.

Jste žlutý typ? Pak se svým červeným šéfem zřejmě budete překvapivě snadno vycházet a dobře spolupracovat. Červení obvykle oceňují ak-

tivitu a živost Žlutých. Žlutým zase připadá výhodné, že Červení dokážou snadno a rychle rozhodovat. Coby žlutý typ asi budete mít potřebu každé rozhodnutí probrat ze všech možných úhlů pohledu, ale společně budete rychle postupovat vpřed. Svou „žlutostí“ červeného šéfa trochu zjemníte a on vás možná naučí trochu víc se zajímat o výsledky. To vůbec není špatná kombinace, když se nad tím zamyslíte. Jediné, co byste měli ve svém chování přizpůsobit, je mluvení. Bude dobré méně mluvit a raději jednat. Určitě to zvládnete!

Pokud patříte k Zeleným, asi pro vás červený šéf bude představovat větší problém. Jeho brutálně přímé zaměření na úkol je těžké přijímat, když vy sami usilujete především o dobré vztahy. Ale podívejme se na to jinak. Když na jedné straně stojí šéf, který rád rozkazuje, a na druhé zaměstnanec, který je naprosto spokojen, když má plnit – zdvořile formulované – příkazy, v čem je problém? Potřebujete trochu potlačit své pocity. Neříkám, že je máte ignorovat, ale nic nezískáte tím, že se je pokusíte se svým šéfem rozebírat. Také se možná budete muset naučit vyjadřovat přesněji, držet se striktně jen probíraného bodu a mluvit stručně. Červení šéfové se obvykle nesnaží lidi záměrně ponižovat, přesto můžete mít občas pocit, že vás přejel parní válec, zvláště pokud šéf rychle nepochopí, co se mu snažíte sdělit. Mlčení není dobrá strategie – šéf si ho pravděpodobně vyloží jako souhlas. Takže pokud nesouhlasíte, musíte to říct a předložit šéfovi jasné a jednoznačné stanovisko.

Patříte k Modrým? Pak je pro komunikaci s červeným šéfem doporučení jasné: sundejte nohu z brzdy a sešlápněte druhý pedál (a tím nemyslím spojku). Jednu věc máte společnou. Pokud něco probíráte, budete oba mluvit k věci. Ani jednoho z vás nezajímají společenské bláboly, nebudete upadat do sentimentality a nechcete vědět, kde bude ten druhý trávit vánoční svátky. Vy byste ovšem rádi vše prodiskutovali až do nejmenšího detailu. Červeného šéfa detaily nezajímají. Chce vědět, co přesně uděláte. Místo rozboru situace se tedy zaměřte spíše na budoucnost. A smiřte se s tím, že šéf sice ocení, když se věci dělají pečlivě, ale primárně chce, aby se udělaly – co nejdříve. Neocení, když mu předložíte dokonale propracovaný plán, který projekt rozpítává tak,

že časový harmonogram končí v příštím století. Mluvte rychleji a především stručně.

ŽLUTÝ ŠÉF

Pokud máte žlutého šéfa a sami patříte k Červeným, pořád půjde o zcela zdařilou kombinaci. Vy jste akční typ, váš šéf má rád akčnost. Když se do něčeho společně pustíte, věci se rozhodně budou hýbat kupředu. Na co byste si měli dávat pozor? Budete se muset trochu krotit a zvyknout si na fakt, že šéf je poněkud upovídaný. Možná vás dokáže inspirovat k novým skvělým objevům a výkonům, ale musíte se smířit s tím, že jeho vyjadřování nebude úplně jasné ani jednoznačné. Budete se muset naučit pokládat konkrétní otázky týkající se nového úkolu, pak bude vše v pořádku. Rovněž vám nezbude nic jiného než se smířit s jistou mírou šaškování.

Pokud jste stejně žlutí jako váš šéf, budete se v práci skvěle bavit. Hodně se nasmějete a užijete si spoustu legrace. Při všem tom rozradostnění ovšem hrozí riziko, že zapomenete dodat zprávu, kterou jste měli sepsat. Navíc jelikož jste oba dva rození vypravěči, ale zřejmě neumíte moc dobře naslouchat druhým, může se stát, že přeslechnete, co po vás šéf chtěl. Nejlepší přízpusobovací technikou je v tomto případě naučit se mluvit méně a snažit se opravdu poslouchat, co šéf říká. Šéf od vás očekává, že mu budete naslouchat. Sám má přece také spoustu úžasných nápadů.

Patříte k Zeleným? Pak máte se svým šéfem společné zaměření na vztahy. Budete schopni vést rozhovory ve velmi důvěrném tónu. Váš šéf, který umí skvěle mluvit, vám bude obšírně vykládat své názory, zatímco vy – skvělý posluchač – se budete snažit zapamatovat si vše, co zaznělo. Šéf bude zásadně mluvit v první osobě. Nicméně pokud prošel manažerským školením a něco si z něj zapamatoval, možná občas přeruší vyprávění o sobě a zeptá se na váš názor. Nejlepší, co v tom případě můžete udělat, je zapojit se do rozhovoru. Pokud ve vašem barevném profilu hraje zelená až příliš dominantní roli, je zde riziko, že budete až příliš pasivní. V nejhorším případě si šéf možná ani nevšimne, že jste po celou dobu „rozhovoru“ neřekli jediné slovo. Raději se tedy překonejte a snažte se zviditelnit. Při-

tom buďte smířeni s tím, že šéf má tendenci mluvit o sobě i v případě, že se máte bavit o vás a vaší práci.

A co když máte žlutého šéfa a sami patříte k Modrým? No nazdar. Budete si muset neustále připomínat, že je třeba vyvíjet značné úsilí. Vy dáváte přednost faktům, zajímají vás podrobnosti, chcete si věci dobře promyslet, než vůbec otevřete pusou. Pro vašeho šéfa jsou důležité pocity, jeho promluvy často nebudou mít žádnou strukturu, a pokud jde o detaily, bude se jim pravděpodobně vyhýbat se stejnou intenzitou jako Svědkové Jehovovi pravdě. Teoreticky by se mohlo zdát, že se vzájemně skvěle doplňujete. Toho je možné dosáhnout i v praxi, ovšem budete pro to muset něco udělat. Zkuste se chovat trochu spontánněji. Nemusíte se nepřetržitě usmívat, ale určitě neuškodí, když trochu uberete ze své obvyklé formálnosti. Pravděpodobně se navíc budete muset smířit s tím, že obvykle nedostanete šanci ani zmínit všechny detaily, které jste chtěli probrat. Ještě je zde jeden problém. Váš zvyk ohlížet se do minulosti bude narážet na šéfovo zaměření na budoucnost. Budete se muset naučit hledět spíše kupředu. A to nemluvím o výhledu na příští týden. Šéf se ve svých úvahách pravděpodobně zabývá spíše plány na příští podzim.

ZELENÝ ŠÉF

A je to tady. Červený zaměstnanec, který má nad sebou zeleného nadřízeného, si pravděpodobně nebude brát servítky, když dojde řeč na šéfovy nedostatky. Patříte k Červeným? Pak vaše snaha pohánět věci kupředu bude často narážet na touhu zeleného šéfa zachovat vše ve stavu, v jakém to je. Také jste možná zvyklí mluvit rychle a probírat jen věci, které jsou relevantní (alespoň podle vašeho názoru). Nebojíte se říkat věci na rovinu ani používat silná slova, občas i nějaký ten vulgarismus. Váš šéf má přesně opačný přístup.

Problém je v tom, že váš šéf... je váš šéf. Takže čas od času budete muset zvolit trochu vstřícnější přístup. Uvolnit se, dát najevo otevřenost, třeba pomocí gest a řeči těla. Zařadit do svých promluv slova jako spolupráce, společně, bezpečí nebo stabilita. (Vím, co se vám teď honí

hlavou. Nezapomínejte, že to hodně vypovídá nejen o vašem šéfovi, ale i o vás samých.)

Mějte na paměti, že nemůžete šéfa v jeho funkci nahradit prostě jen proto, že postupuje příliš pomalu. Máte pocit, že byste sami byli rozhodně lepším šéfem? Pak se zkuste ucházet o manažerskou pozici. A přijměte i odpovědnost, která je s ní spojena.

Co když se setká žlutý zaměstnanec a zelený šéf? Žádné velké problémy by nastat neměly. Pro vás oba jsou důležité dobré vztahy a rádi si popovídáte. Vy se zřejmě budete snažit vést hlavní slovo, což může být pro šéfa trochu problém. Není nutné okamžitě ventilovat všechno, co vám přijde na mysl. Nezapomínejte, že váš šéf si velmi pravděpodobně *zapamatuje*, co mu řeknete. Zvláště v případě, že budete mluvit o pocitech. Takže se raději párkrát pomalu nadechněte, při rozhovoru se šéfem pokládejte otázky – a jelikož zřejmě nepatříte k nejpozornějším posluchačům a nevyznačujete se nejlepší pamětí, co kdybyste si na jednání raději vzali tužku a poznámkový blok?

Snažte se neříkat o druhých nic špatného, pokud nejde o skutečně závažné věci, které by šéf měl vědět. Nejsem hlupák a nepokouším se vás přesvědčit, že by zelení šéfové byli zcela imunní vůči šíření klepů a sami se na něm nikdy nepodíleli. Rovněž netvrdím, že byste měli před šéfem zatajovat konflikty, k nimž na pracovišti může docházet. Ale zelený šéf rozhodně neocení, pokud se budete vyjadřovat způsobem, který může vyvolávat či zvyšovat napětí v týmu. Šéf nechce řešit vzniklé problémy, takže raději zaujímejte pozitivní přístup. Koneckonců, určitě jej máte – vždyť jste přece žlutý typ.

A co vy Modří, pokud se ocitnete na pracovišti zeleného šéfa? Řekl bych, že by to mezi vámi mělo docela klapat. Ani jeden z vás nemá pocit, že je třeba někam spěchat. Oba barevné typy kladou větší důraz na kvalitu než na rychlost. Rozdíl je v tom, že váš zelený šéf má povahu „pečující“ a možná je až příliš osobní, zatímco vy dáváte přednost udržování vztahů na striktně profesionální úrovni. Na tom není nic špatného, ale pokud budete odmítat všechny šéfovy pokusy popovídat si o volnočasových aktivitách a jiných nepracovních záležitostech, může získat pocit, že proti němu něco máte.

Pokuste se trochu uvolnit, komunikovat otevřeněji a dát najevo, jací opravdu jste. Můžete tím hodně získat. Určitě to prospěje vašim vzájemným vztahům.

Mějte na paměti, že šéf vám primárně věří a ví, že děláte dobrou práci. Takže ho pokaždé *nemusíte* zahrnout všemi podrobnostmi. Zelený šéf je pochopitelně mnohem trpělivějším posluchačem než žlutí a červení šéfové ze sousedních pracovišť, ale ani jeho trpělivost není neomezená. Když s ním mluvíte, nezapomínejte se zeptat, co si myslí o tom, co jste mu řekli. Nečekejte však, že vám na položené otázky jasně a okamžitě odpoví.

MODRÝ ŠÉF

Řekněme, že ve vašem barevném profilu převládá červená, zatímco šéf je modrý typ. Dobrou zprávou je, že máte hodně společného. Například si nemusíte dávat extrémní pozor na to, co říkáte, tedy pokud nekritizujete šéfovu práci. To zřejmě není dobrý nápad u žádného nadřízeného, nicméně pokud modrému šéfovi vytknete, že jeho práce neodpovídá potřebným standardům, rozhodně tím neposílíte dobré vztahy.

Vaší výhodou je, že o konkrétních problémech dokážete oba mluvit naprosto neutrálně a bez emocí. Coby červený typ si nicméně potřebujete připomínat, že zatímco vy máte tendenci v každé zatáčce přidávat plyn, váš šéf už daleko před zatáčkou začíná brzdit. Rozdílné pojmání rychlosti bude představovat největší problém ve vaší spolupráci. Vy si myslíte, že na přípravu je dost času až v závěrečné fázi projektu. Váš šéf raději vše pečlivě připravuje předem. Ponechme stranou skutečnost, že v tomto případě má zřejmě pravdu, a zaměřme se raději na doporučení, jak byste měli uzpůsobit své chování. Pokud chcete s modrými nadřízenými udržovat dobré vztahy a získat jejich podporu, bude nejlepší trochu ubrat plyn. Modrý šéf se zřejmě jen tak nerozčílí a nebude nabručený jen proto, že se snažíte rychle hnát věci kupředu, ale pokud získá pocit, že pracujete neudbale, zaděláváte si na problémy.

Teď tady máme pár doporučení pro žluté typy. Dáváte pozor? Tak jdeme na věc.

Na jedné straně může být modrý šéf tím nejlepším, co vás v životě mohlo potkat. Na druhé straně vás může přimět k tomu, abyste konečně dali sbohem kancelářské práci a vrhli se na kariéru cirkusového umělce. Prostě s ním nemáte vůbec nic společného. Je mi líto, ale tak to je.

Tedy až na skutečnost, že se nacházíte na jednom pracovišti, a dokud tam oba setrváváte, jste na sobě do jisté míry závislí. Zkuste se nad tím zamyslet. Možná vám při pročítání kapitoly o modrých šéfech hrůzou vstávaly vlasy na hlavě, ale faktem je, že pro vás představují příležitost, jak se mnohému naučit. Využijte své představitivosti a zjistíte, že se vlastně vzájemně skvěle doplňujete. Jediné, co budete muset udělat, je trochu sami sebe vmanévrovat do „modrosti“. Zvažte, zda je opravdu nezbytné nepřetržitě mluvit jen o sobě. Vážně musíte všem povyprávět tu příhodu z loňského jara? A nemyslíte, že během přestávky na kávu při důležitém jednání není úplně relevantní probírat vaše zážitky z návštěvy nemocnice?

Také byste mohli k práci přistupovat trochu zodpovědněji. Já vím, že o tak nudných záležitostech nechcete nic slyšet, natožpak mluvit, ale možná, že mi někdy později, potají a stranou vší pozornosti dáte za pravdu. A nebylo by hezké nemuset pořád všechno nosit v hlavě, strachovat se, jestli jste na něco nezapomněli, a mít ve věcech pořádek a systém? Modrý šéf vám může pomoci nastavit ve věcech řád. Pokud se ho o to odvážíte požádat.

Jelikož si dělám naděje, že knihu čte i váš šéf, můžete se ho pokusit přimět k tomu, aby trochu ubral ze své modré důkladnosti a nerozpítvával všechno až do poslední mrtě. Když budete spolupracovat a vzájemně se doplňovat, dokážete zázraky!

Dobrý den, Zelení. Dostali jste modrého nadřízeného. Co to znamená? Sdílíte s ním potřebu pracovat v klidu a v tichu a také přesvědčení, že se vyplatí postupovat opatrně. Váš šéf je pochopitelně víc než vy zaměřen na úkol jako takový, ale to nemusí představovat žádný problém. Nebude vám zasahovat do vašeho stylu práce – tedy pokud budete dodávat potřebné výsledky v požadované kvalitě. A to vy jistě budete, nemám pravdu?

Jeden nepříjemný aspekt „modrosti“ na vás ale může dolehnout. Modří šéfové mohou být nepříjemně kritičtí, když odhalí něco, s čím nejsou